

Une nouvelle
Place

Rogier

-plein in een
nieuwe kleedje

Que proposez-vous ? | Wat zijn uw voorstellen ?

Op initiatief van Minister van Openbare Werken Pascal Smet, zal het Rogierplein en omgeving helemaal heringericht worden.

Het multidisciplinaire team van Xaveer De Geyter Architecten (XDGA) + Michel Desvignes, Boydens/Tritel/Ney als winnaar uit de internationaal uitgeschreven architectenwedstrijd. Zij kwamen ondertussen met een basisproject op de proppen. Buurtbewoners en gebruikers van het plein kunnen nu hun mening geven en suggesties doen tijdens drie publieke vergaderingen, waarvan de eerste plaatsvond dinsdag 30 januari.

Op deze eerste vergadering benadrukt de Minister het belang van dit project voor Brussel en de noodzaak om hierbij ook bewoners en gebruikers te betrekken. Hij stelt duidelijk dat niet alle voorstellen in het definitieve project geïntegreerd kunnen worden, maar dat de gemaakte keuzes wel zullen worden verantwoord.

Verloop van het overleg

Ook al zijn enkele belangrijke keuzes reeds gemaakt (zie verder), deze overlegmomenten bieden de kans om gezamenlijk voorstellen uit te werken voor de aspecten die nog niet vastliggen. Bral vzw (Brusselse Raad voor het Leefmilieu) en Periferia (vereniging die burgerparticipatieprocessen begeleidt) namen het organiseren van dit overleg op zich. Het proces verloopt in verschillende fases:

° deze eerste infovergadering van 30/01 : presentatie van het basisproject en het kader van het overleg, met ook de eerste ideeën over welke aspecten nader moeten behandeld worden ;

° gesprekken met voorbijgangers op het Rogierplein op 1, 2 en 3 februari: Bral en Periferia praten met bewoners en voorbijgangers en vragen hen naar hun standpunten en voorstellen omtrent het plein ;

° workshops op 13/02 (gezamenlijk beslist op de eerste publieke vergadering): verschillende groepen werken concrete voorstellen of aanbevelingen uit met betrekking tot het basisproject;

° een tweede publieke vergadering op 27/02 : presentatie van onze gesprekken met voorbijgangers op het plein en debat over de voorstellen en aanbevelingen uitgewerkt tijdens de workshops op 13/02 ;

° een derde publieke vergadering op 20/03 : presentatie van het definitieve project met integratie van de voorstellen en aanbevelingen, of uitleg waarom ze niet in rekening kunnen worden genomen.

Vertrekkend vanuit het werk verricht rond het Rogierplein (en ongetwijfeld ook het Flageyplein), is het de bedoeling om in de maanden daarop een

2^e publieke vergadering over de heraanleg van het Rogierplein

Presentatie van onze gesprekken met voorbijgangers op het plein en debat over de voorstellen en aanbevelingen uitgewerkt tijdens de workshops op 13 februari 2007

Dinsdag 27 februari 2007, van 18u30 tot 20u30, IRISzaal / Nordstation
Niveau 1,5 : volg de IRIS-pijltjes van de administratie

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Het huidige Rogierplein mist een goede definiëring van de ruimte en haar gebruik: de organisatie van de parkings en van het verkeer (auto, voetganger, fietser, bus, enz.) is moeilijk leesbaar. Het plein is een mix van met elkaar verbonden zones die geen uniform geheel vormen. Een plein zonder identiteit.

Een beetje geschiedenis

Het Rogierplein bevond zich vlakbij de middeleeuwse stad. Het heeft zijn vorm verkregen door de bouw van het eerste Noordstation. De hotels zijn verankerd gebleven op het plein, maar het oorspronkelijke station moest noordwaarts worden verplaatst voor de realisering van de Noord-Zuid-verbinding.

Vandaag vinden we op het plein een kruispunt van metro, pré-metro, ondergrondse trams, een autotunnel en een aantal verbindingen naar de omliggende winkelcomplexen. Dit zorgt momenteel voor een erg versnipperd plein, in een landschap gedomineerd door de auto en een intens busverkeer.

Het basisproject

Het basisproject voor de heraanleg, ontworpen door het team dat de architectenwedstrijd won, beoogt de reorganisatie van het plein en de omgeving met een leesbare heraanleg zowel bovengronds als in de ondergrond. Daarom gaat het basisproject uit van drie verschillende ruimtes : de 'strip', het plein met de luifel, de patio.

De 'strip'

De 'strip' staat voor een strook die zich uitstrekt van het Vlaams parlement (Albert II laan) tot aan de Kruidtuin. Hij neemt een groot stuk van de noordzijde van de kleine ring in en ligt dus parallel met de laan, als een **zeer grote voetgangersstrook** met een breedte van ongeveer 25 meter. Deze strip zal ruimte bieden aan een waaier van activiteiten met fietspad, terrasjes, en plaats voor andere **ludieke en artistieke activiteiten**. De architecten stellen voor dat hij bedekt wordt met grote tegels met een frisse kleur in edel materiaal, helemaal anders als de voetpaden met betonnen klinkers die we veelal zien. De keuze voor **een fris ogend oppervlak** zou ervoor zorgen dat er een duidelijke scheiding is tussen de sombere autozone in asfalt en de "levendige" voetgangerszone.

De strip zou gedeeltelijk beplant worden met **bomen** (rechtstreeks in de bodem, en niet in bakken) op de plaatsen waar dat mogelijk is (de vele ondergrondse functies zorgen ervoor dat de bomen niet eender waar kunnen staan).

Het plein : Voor het plein stellen de architecten een aanleg voor met **kleine tegels in zwarte gegoten basalt**, wat voor contrast moet zorgen met de 'fris' ogende strip.

De voetgangersruimte zal reiken tot aan de voet van de Dexiatoren. Enkel een verkeerszone voorbehouden voor taxi's en bussen zal het plein doorkruisen. Ze leidt naar een openbaar vervoer station in het midden van het plein.

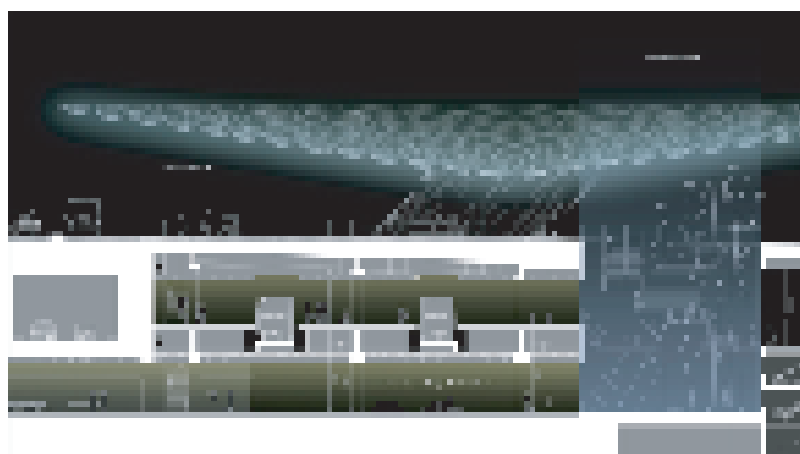
Gezien het plein nu al een groot aantal activiteiten moet herbergen, zou de heraanleg eenvoudig en sober zijn en de indeling niet te overladen met zo **weinig mogelijk vast meubilair**. Eventueel kan tijdelijk meubilair worden gebruikt om bv. een tijdelijk terras te creëren.

De luifel : Een **grote cirkelvormige luifel** (diameter van 66 meter) zorgt voor een overdekking van de haltes van het openbaar vervoer en van de patio.

De positionering en de omvang van de luifel vereisen het plaatsen van een brede voet (zoals een champignon) die bewust schuin is ingeplant om een stevige ondersteuning te hebben in de ondergrond van het plein.

De luifel werd ontworpen in de vorm van een brede omgekeerde kegel, **bedekt met glas**. Door zijn lichte overhelling zal de luifel reflecteren wat er op het plein gebeurt.

Hij zal **duidelijk zichtbaar zijn** vanuit de Nieuwstraat, maar ook vanop de kleine ring want hij steekt uit boven een groot deel van de strip. Het plein zal ook zichtbaar gemaakt worden ondanks zijn insluiting van hoge gebouwen. In de voet van de luifel zou men een bar kunnen onderbrengen.

De patio moet enerzijds de aandacht trekken op de 5 ondergrondse verdiepingen en ook licht binnenlaten via een koker. Onderaan die koker zal een bamboetuin worden aangeplant. De patio is dus een overdekte externe ruimte met een verbinding naar de metro en een glazen wand gericht naar de foyer van het congrescentrum en de ondergrondse parking. Het congrescentrum maakt echter deel uit van een ander project.

Wat betreft het autoverkeer, blijft de huidige capaciteit van de lanen op de kleine ring behouden. Het kabinet van Pascal Smet legt uit dat Brussel-Stad het verkeer wil verminderen binnen de Vijfhoek, wat ook positieve effecten zal hebben op het verkeer op de kleine ring. Voorts is er nog steeds het doel van het Gewest om het autoverkeer in gans Brussel met 20 % te doen afnemen tegen 2020. Om het hoofd te bieden aan die twee elementen, beslist het Gewest om de huidige capaciteit van autoverkeer te behouden.

Niettemin wordt er in dubbele richting een aparte busbaan toegevoegd, van de Kruidtuin tot aan de Albert II laan.

Op de strip worden fietspaden voorzien in beide richtingen. Ook aan de kant van het stadscentrum evolueert de indeling van de laan: de zijweg die leidt naar de parkeerplaatsen tussen de laan en de trottoir wordt weggenomen, waardoor een groot voetpad met één enkele parkeerzone overblijft. De bomen kunnen hier in volle grond geplant worden, wat ook meer ruimte vrijmaakt.

Voor welke aspecten zijn nog voorstellen mogelijk ?

Enkele principes werden al vastgelegd, zoals de keuze voor een luifel op het plein (en de inplanting ervan), het verzoenen van verschillende verplaatsingswijzen, de heraanleg van de ondergrondse ruimte.

Andere aspecten blijven open en daarover gaat dit proces van overleg :

de programmering van de strip en het plein (aankleding en activiteiten die er kunnen georganiseerd worden).

Andere functies voor de publieke ruimte kunnen nog altijd voorgesteld worden. Tenslotte willen we hieruit leren welke factoren cruciaal zijn voor een goede publieke ruimte, rekening houdend met de regionale dimensie en het gezellige karakter van een lokaal plein.

De perimeter en de termijnen van het project

Pascal Smet legt uit dat de perimeter van het project vergroot is ten opzichte van het oorspronkelijke opzet; hij gaat nu tot aan het Vlaams parlement aan de éne kant en tot aan Kruidtuin aan de andere kant. Bovendien moet het project afgestemd worden op enerzijds het richtschema Rijksadministratief Centrum/Kruidtuin en anderzijds op de heraanleg van de centrale lanen. De minister legt ook uit dat het niet opportuun is om de perimeter nog verder uit te breiden, omwille van de fasering van de werken. Momenteel is het budget geraamd op 19 miljoen euro.

Wat betreft de termijnen voor de realisering : het project zou definitief moeten klaar zijn in april, om de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag in te dienen. Die zou toegekend moeten zijn na de zomer. Vervolgens zal het lastenboek worden ontwikkeld, en daarna kunnen de werken eind 2007 beginnen. In principe zouden de werken in 2009 klaar moeten zijn.

Reacties en ideeën over het basisproject

Alvorens het debat over het basisproject van heraanleg ten gronde te voeren, werden de deelnemers gevraagd mogelijke discussiepunten op een post-it neer te schrijven. De verschillende discussiepunten werden achteraf plenair besproken. In verschillende werkgroepen twee weken later zal het debat op basis van deze discussiepunten gevoerd worden. Hieronder presenteren we wat er uit de bus kwam. Wat volgt is een opsomming van verschillende individuele standpunten, die geen gemeenschappelijke beslissingen bevatten.

MOBILITEIT

Het verkeer op en rond het plein is duidelijk een bekommernis. Een heldere **definitie van fietspaden, voetgangerszones en busbanen** dringt zich op. Een deelnemer vroeg of het plein niet volledig kan vrijgemaakt worden van alle verkeer inbegrepen taxi's, bussen, e.a.

Andere kwesties handelden over het **conflict tussen bussen en voetgangers** op het plein, uitlaatgassen, etc...

Voetgangers

De kwestie van de "**oversteekbaarheid**" van de Kruidtuinlaan wordt meerdere malen naar voren geschoven, omwille van de belangrijke link tussen het Noordstation en het centrum. Onder andere de studenten van Faculteit Saint Louis wijzen op dit probleem. Een deelnemer stelt voor om 2 à 3 oversteekplaatsen aan te leggen op de Kruidtuinlaan. Iemand anders stelt een oversteek in de hoogte voor (door misschien de rijweg een beetje te verlagen), zodat het voetgangerstraject niet onderbroken wordt.

De breedte van de trottoirs komt aan de orde: enerzijds op de boulevard aan de kant van Brussel - Stad waar er ook mensen wonen en anderzijds het huidige ruimtelijk onevenwicht tussen Sint-Joosten-Node en Brussel - Stad.

Fietsers

Welke plaats blijft er voor hen nog over aangezien een eigen busbaan een groot deel van de beschikbare ruimte zal opsouperen? " Fietspaden op de trottoirs : neen bedankt ! " Men stelt voor om het fietspad duidelijk af te scheiden van het voetgangersverkeer. Bovendien voorziet men fietspaden aan beiden kanten van de boulevard, en **misschien ook op de strip**. Een deelnemer vraagt ook hoe dit gezien wordt in verhouding met de aanleg van de Noord-Zuid as (centrale lanen), waar de fietsers vragen om gemarkeerde fietspaden.

Bussen

Overlast veroorzaakt door het busverkeer in de Vooruitgangstraat en op het plein (1500 bussen per dag) komt veelvuldig aan bod. Hoe kan men de intensiteit van het busverkeer, te wijten aan de aanwezigheid van het Noordstation, verzoenen met een leefbare Vooruitgangstraat en een gebruikersvriendelijk en gezellig plein? Heel wat deelnemers zien heil in een omleiding van het busverkeer via de Albert II laan om de Vooruitgangstraat te vrijwaren.

Auto's

Veel deelnemers maken zich zorgen over het autoverkeer: de ring, de Vooruitgangstraat, de impact van de veranderingen op de toegang tot de commerciële centra ("65 % van het cliënteel komt met de auto naar City 2").

Hoe de impact van het **autoverkeer op de Kruidtuinlaan temperen**? Hoe kan men het doorgaand autoverkeer aanmoedigen de tunnels te nemen in plaats van bovengronds het Rogierplein te passeren? Wat zijn de gevolgen van de opties in het richtschema Rijksadministratief Centrum/Kruidtuin voor wat betreft **de uitgang van de tunnel aan de Kruidtuin** (aan de Ginestestraat)?

De toegang voor de auto tot de gebouwen rond het plein

De verantwoordelijken van de hotels, de shoppingcentra en beheerders van de parking maken zich zorgen over de toegang tot hun parking en hun accommodatie: zowel voor de klanten als voor leveranciers.

De hotels op en rond het plein hebben een totaalaanbod van 2000 kamers (140 nieuwe worden voorzien op het braakliggend terrein aan de Kruidtuinlaan) ; voor hen is **de toegang tot de parkings van primordiaal belang** (vooral naar de 800 nieuwe parkeerplaatsen onder het plein).

Ook de vraag over een parkingingang op het plein komt dus naar boven.

Het **Sint-Jansziekenhuis** wenst een parkeerstrook voor hun hoofdingang, in het bijzonder voor de personen met een beperkte mobiliteit.

Men moet ook waken over het verkeer dat zijn weg zoekt naar de talrijke parkeerplaatsen van de openbare parkings en de kantoorgebouwen. Een ander deelnemer merkt op dat een toename van de ondergrondse parkeerplaatsen meer verkeer zal aanzuigen naar de binnenstad.

Gevolgen voor de omliggende wijken

De optie van een autoluw plein brengt de vrees voor verkeersoverlast in de omliggende straten en wijken met zich mee.

Hoe kan men daar meer sluipverkeer vermijden ?

Er wordt gepleit voor een globale benadering van het mobiliteitsvraagstuk. Deze moet zowel de verkeerscirculatie van het centrum naar de omliggende wijken als het beheer van parkeerplaatsen (voor bezoekers, taxi's,...) in overweging nemen.

DE HERAANLEG

Het opzet van enerzijds het plein en anderzijds de strip wordt goed onthaald. Er worden algemene opmerkingen gegeven, maar ook concrete ideeën en voorstellen komen aan bod.

De rol en de functies van het Rogierplein definiëren

Een deelnemer stelt dat men moet vertrekken van een heldere definitie van het plein. Kan men andere activiteiten inbeelden dan enkel horeca, (openbaar) vervoer en handel? Door wie en hoe zal het plein in de toekomst gebruikt worden?

"Men moet het plein zichtbaarder maken opdat het meer gezien wordt als een link, zowel lokaal als regionaal."

Men praat ook over het belang van gezelligheid, van "een publieke ruimte waar men kan rondkuieren, iets eten en verpozen, ...".

Eén persoon onderstreept de aanwezigheid van hotels als vitale functie van het plein en vraagt zich af wat er zal gedaan worden voor hun ontwikkeling.

Over de strip vragen velen zich af "waarom men niet verder gaat dan de huidige perimeter?"

Sommigen stellen voor om de strip te verlengen tot Saintelette, of zelfs tot aan de basiliek van Koekelberg. Vele aanwezigen zijn het idee van een "ramblas" genegen.

Iemand vraagt zich ook af "of we nu praten over de lanen of echt over een plein".

Een andere deelnemer geeft aan dat hij "een wanverhouding ziet tussen het plein en de strip".

En als reactie op beelden van het voorplein bij het station in Leuven, wijst een deelnemer op het andere specifieke karakter van het Rogierplein.

Elementen van de heraanleg

Een belangrijk aspect om rekening mee te houden is de wind. Het huidige "windtunneleffect" beperkt het comfort op en rond het plein.

Andere laakten het minimalistische karakter van het plein in het project

"Het gaat hier over een ruimte die complexer is dan alleen maar de eenvoud van de begane grond." Men kan "het plein meer reliëf geven" met ook "groen op het plein".

Daarnaast spreekt men over bomen en banken, "waarom niet de huidige grondbedekking opheffen en bomen en bloemen planten", "bomen en groen, een beetje meer fantasie, aub!"

De materiaalkeuze die de architecten voorstellen voor het plein is overwegend steen. Dit wordt door velen betwist. Een groot plein uniform en alleen in steen aanleggen is allesbehalve gastvrij. Een vraag betreft ook de weerbaarheid van het materiaal voor wat betreft de passage van het busverkeer. Op de strip riskeert de witte kleur van het materiaal snel vuil te worden, door kauwgum ed.

"De strip komt in grote lijnen overeen met de wensen van de bewoners" Liever geen platanen, maar opteren voor een verscheidenheid van bomen die op verschillende momenten in bloei staan. En liever geen bomen in rijen.

"De luifel wordt positief onthaald, want hij maakt het plein herkenbaar" Toch vraagt men zich af hoe men van de luifel een echt onderdeel van het plein kan maken. Hoe kan men de luifel en de patio op mekaar afstemmen? Ook moet men rekening houden met het lawaai en trillingen van de bussen die er onderdoor komen, alsook met de keuze van het materiaal zodat de luifel de ondergrondse activiteiten kan reflecteren.

Te ontwikkelen activiteiten

Het plein en de strip beperken zich niet tot de keuze van materiaal en straatmeubilair. Het gaat ook om het ontwikkelen van activiteiten, permanent of niet.

Sommigen spreken over bloemenwinkels, of zelfs een permanente bloemenmarkt.

Maar ook de culturele of artistieke dimensie komt ter sprake: standbeelden of andere kunstwerken, plaats voor muzikanten of straattheater,

Een deelnemer onderstreept dat dit belangrijke elementen zijn als men wil dat de mensen zich de plek terug toe-eigenen.

Men moet ervoor zorgen dat kleine handelszaken die zich zouden vestigen op de strip en het plein 's avonds en in het weekend open zijn. Zo kan men het monofunctioneel karakter van deze buurt, die er buiten de kantooruren doods bij ligt, doorbreken.

Netheid, gezelligheid...

In het algemeen spreekt men van de noodzaak om de "leefbaarheid" van deze plek te vergroten, vooral de gezelligheid en het "samenleven". Bijvoorbeeld, een persoon stelt voor om "link met de studentenpopulatie" in rekening te brengen.

De aanleg moet ook rekening houden met de veiligheid, en zeker die van vrouwen. Een deelnemster wijst op de huidige inhammen en hoeken op het plein ter hoogte van 'Covent Garden'.

Deze kunnen onveiligheid creëren. In de aanleg moet men opteren voor "een open en transparant plein dat een gevoel van veiligheid in de hand werkt".

Aangepaste verlichting is eveneens een belangrijke factor voor de veiligheid en de sfeer op het plein.

Voorts is er de netheid. Vooral de stank van urine komt vaak terug. Hoe kan men het plein zodanig aanleggen dat het makkelijk kan onderhouden worden? "In elk geval zouden er openbare toiletten moeten komen."

HET VERVOLG ...

Om de aan bod gekomen ideeën en bezorgdheden verder uit te diepen voor de volgende publieke vergadering op 27 februari, wordt er een datum voor een tussentijdse vergadering overeengekomen (13 februari, 18.30u). Op die dag zullen verschillende ~~parallelle~~ workshops georganiseerd worden.

Alle opmerkingen en voorstellen zijn welkom bij **BRAL** (Zaterdagplein 13, 1000 Brussel - 02/217.56.33 ben@bralvzw.be) of Periferia (Rue de Londres, 18 - 1050 Bruxelles - 02/544.07.93 - periferia@skynet.be).

ROGIERPLEIN IN ZIJN RUIME OMGEVING

Vele opmerkingen hebben betrekking op de linken tussen het plein en haar ruime omgeving.

Eerst en vooral de **winkelstraten** (Nieuwsstraat en Brabantstraat) wat betreft de voetgangersstroom en hun commerciële dynamiek. Maar ook de Kruidtuin (toegang, relatie park/Kruidtuinlaan) of het Noordstation komen vaak aan bod.

Ook de **relatie met bewonerswijken** in de nabije omgeving (Saint-Lazarusplein, Vooruitgangstraat, Marktstraat, Adolphe Maxlaan) beroeren de tongen. En tenslotte ook meer algemeen de globale coördinatie met Sint-Joost en Brussel-Stad.

Er wordt voorgesteld om te werken aan de versterking van het plein als een lokale en regionale link, waarbij men moet rekening houden met het Noordstation.

DEELNEMERS

Een kleine honderd deelnemers waren aanwezig op deze eerste publieke vergadering, waaronder bewoners(comités), verenigingen (Arau, Disturb, NoMo, Limiet Limite, Samenlevingsopbouw Brussel,...), hotelhouders, handelaars, vertegenwoordigers van Atrium, Interparking, City 2, vertegenwoordigers van de gemeentes Sint-Joost-ten-Nood en Brussel-Stad, minister Pascal Smet en vertegenwoordigers van zijn kabinet en de gewestelijke administratie... Een erg divers publiek met andere woorden.